

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm II. Eos qui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

clarius ex c. cum contingat, 11. de et. & qualit. & optimè notavit Nauar. conf. 11. hoc tit. edit. 2. Quare etiam pœna huius c. vt taliter ordinati absque spe dispensationis suspensi maneant, locum habet in tonsuratis: quia tonsuræ collatio rata non censetur, in ordine ad superiorem gradum seu ordinationem accipiendam, nisi in hoc casu Papa ratificet ac dispenset.

CAPITVLVM II.

Eos qui.

PARAPHRASIS.

Qui Clericum alienæ diœcesis, absque Superioris sui licentia scienter, aut per ignorantiam affectatam, vel quemcunq; pretextum ordinare præsumpserit, per annû à collatione ordinum suspensus est: Et postquam suspensio ordinantis manifesta fuerit, clerici ipsi subditi libera interim facultate gaudebunt ab Episcopis vicinis ordines accipiendi. Quod verò ad ordinatos attinet, circa eos seruanda sunt pristina iura d. 71. cap. 1. & seqq. quibus decernitur, vt eorum ordinatio irrita censetur, non quòd charactrem non acceperint, sed quòd legitimam ordinis executionem non habeant, nisi cum ipsis dispensetur, vti etiam dictum fuit in c. quod translationem, 11. extrà, hoc tit. & optimè hic docet Ioan. Monachus, n. 8. vbi rectè etiam admonet, hanc non esse propriè suspensionis censuram; sed inhabilitatem quandam, propter defectum ordinantis, vti etiam dixi lib. 5. tr. 9. c. 10. n. 2.

SVMMARIVM.

1. Qui Clericum aliena diœcesis absque Superioris sui licentia, scienter, vel per affectatam ignorantiam, aut quemcunq; pretextum ordinare præsumpserit, per annum à collatione Ordinum suspensus est.
2. Et probabiliter quidem omnium Ordinum,

- num, & non tantum illius, quem ordinans subdito non suo malè contulit.
3. Episcopus ob causam, que sibi visa est rationabilis, alienum bona fide ordinans, non incurrit censuram suspensionis; secus autem est, si temerè & sine rationabili causa, sine ficto quodam pre-textu rati habitionis.
4. Neque circa pœnas & inhabilitates Tridcent. quidquam mutauit; requirit autem, vt ab Episcopo alieno ordinari cupiens literis dimissorijs à proprio Ordinario commendetur. Si secus fiat, & sacrum Ordinem aliquis ab alieno Episcopo sine eius dimissorijs suscipiat, propriè suspensionem incurret.
5. Hec constitutio etiam locum habet in Prælati Episcopo inferioribus, v. g. si subditis non suis sine licentia Ordinarij ipsorum minores ordines conferant.
6. Episcopus subditos suos in aliena diœcesi ordinans, absque licentia expressa Episcopi proprii, ab exercitio Pontificalium pen. annum; sic autem ordinati ab executione ordinum suspensi sunt.
7. Neque permissum est in loco exemplo intra diœcesin sito absque Ordinarij licentia Episcopalia exercere, & Ordines conferre.
8. Vti nec in diœcesi aliena absque Ordinarij licentia etiam primam tonsuram conferre potest suis subditis Episcopus.

NOTANDVM Vn. Si Episcopus propter contractam censuram ordines non conferat, possunt subditi ad alium Episcopum se conferre: sed incumbit illis probatio, quòd ordinatio in sua Ecclesia peracta non fuerit propter censuram suspensionis aut excommunicationis ab Episcopo contractam, vti docet Rebuff. in praxi benefic. tit. de dimissorijs n. 19. Piafecijs p. 1. tit. 1.

QVÆRITVR primò: Vtrum pœna suspensionis sit à collatione omnium Ordinum, an eius tantum, quem ordinans subdito non suo malè contulit; Quòd sit suspensio à collatione eorum ordinum tantum, qui malè collati sunt, tenent Ioan. Monachus & Dominicus

hic arg. c. vlt. hoc lib. & tit. *ut in eo ordinans in quo peccauit, puniatur*: & argum. c. si compromissarius, 37. de elect. ex quo habetur, quod pœna canonis accommodetur ad materiam, de qua agitur. Hæc sententia probabilis est: sed contraria, quæ est Gl. hic ver. ordinum, textui magis congruit: quandoquidem absolute dicitur, ordinantem à collatione ordinum suspensum esse, & vbi censura eius manifesta fuerit, subditos ad vicinos Episcopos pro ordinatione accedere posse. Vbi autem lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, arg. l. de pretio, ff. de Publiciana. Ad congruitatem prioris sententiæ respondetur, contrarium colligi ex c. vel non est, 14. extra, hoc tit. vbi puerum ordinans in Subdiaconum, absolute à collatione ordinum suspenditur. Loquitur autem textus huius c. duntaxat de ordinum collatione. Quid verò de collatione primæ tonsuræ in hoc casu statutum sit, habetur infra c. vlt.

3 QVÆRITVR II. Vtrum Episcopus censuram incurrat, si Clericum alienum ordinet, ea præensione, quod Episcopus proprius id ratum habiturus sit? Negat Rebuffus in praxi benefic. p. 1. de forma dimissor. liter. num. 11. Quaranta in summa, ver. ordo, §. Amplia hanc extrauag. Quia non potest aliquis ratum habere, quod suo nomine gestum non est, reg. 9. in 6. Affirmat Gl. in c. vlt. causæ 9. q. 2. ver. poterit, Suarez de censur. disp. 31. sect. 1. n. 17. Azor tom. 2. lib. 3. c. 48. q. 3. Respondeo: Si Episcopus ob causam, quæ ipsi rationabilis visa fuit, Clericum alienum bona fide ordinauit, existimans videl. proprium Episcopum contentum fore, non incurrit censuram suspensionis, quia non peccat mortaliter. Sin autem temerè, & sine rationabili causa, siue (vt in textu indicatur) ficto quodam prætextu rati habitationis ordinauerit, incurrit censuram. Et verò nihil interest, vtrum Episcopus postea contentus sit, necne? Quia id solum attendi debet, vtrum Episcopus ob temeritatem peccauerit, idè quæ censuram incurrerit, quæ superueniente rati habitatione tolli non potest. An verò sine temeritate egerit; quamuis postea Episcopus contentus non sit, non debet ti-

meri censura. Ad reg. iuris 9. respondetur. Sensus regulæ esse, quod aliquis actum, qui suo nomine gestus non est, ratum habere non possit, ita vt ex eo obligationem acquirat, tanquam ob iuris fictionem eius auctor aut mandator fuerit, iuxta reg. 10. in 6. Interim nihil prohibet, quin aliquis actum non suo nomine gestum superueniente consensu approbet, & quandoque confirmet, sicuti constat ex c. quod sicut, 23. de elect.

QVÆRITVR III. Vtrum Trident. Concilium circa hanc rem quippiam mutarit Sess. 23. cap. 8. de reform. Respondeo. Nihil mutasse circa pœnas, & inhabilitates: Requirit autem, vt ab Episcopo alieno ordinari cupiens, literis dimissorijs, seu testimonialibus à proprio Ordinario commendetur. *si scilicet fiat, ordinans à collatione ordinum per annum; ordinatus verò à susceptorum ordinum executione, quam diu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.* Quæ verba intelligi debent, vt sint conformia iuribus antiquis, videlicet si quis sacrum aliquem ordinem per dolum, vel culpam latam acceperit, ab alieno Episcopo absque literis dimissorijs, tum propriè suspensionem incurrat, ob Constitut. Pij II. *Cum ex sacrorum, adeo, vt si in suscepto ordine, ignorantia non excusatus ministraret, irregularitatem incurrat, dispensabilem tamen ab Episcopo, si delictum publicè notum non sit.* Idè quæ per Trident. concessionem Sess. 24. c. 6. de reform. Sin verò ordines minores tantum acceperit ab Episcopo alieno absque dimissorijs, quamuis per dolum, vel si sacrum ordinem acceperit per simplicitatem, credens id sibi licitum esse, tum inhabilitatem quidem contraxit, vt sine proprii Ordinarij licentia in ordine suscepto ministrare non debeat, tamen propriè suspensus non est: neque ministrando in ordine irregularis fiet; tamen si Episcopi arbitrio puniri possit. Quæ de re vide Zerolam, ver. dimissoriæ, ad 3. & 4. quæsitum.

QVÆRITVR IV. Vtrum hæc Constitutio non tantum locum habeat in Episcopis, sed etiam alijs Prælatibus v. g. Abbatibus, si minores ordines conferant subditis non suis sine licentia Ordinarij ipsorum. Responso est af-

est affirmatiua, cum Gl. hic ver. eos qui. Nam canon generaliter loquitur de ijs, qui ordinant. Clericum suæ parochiæ seu curæ non subiectum. Quare si Prælati regularis diœcesanum sibi in spiritualibus non subiectum, absque Ordinarij licentia, vel alterius Monasterij regularis, sine licentia Prælati ordinat, suspensionem à collatione Ordinum incurrit ex hoc c. Sed cuius in hoc casu licentia opus est, Ordinarij Prælati, an Episcopi diœcesis? Respondeo, Opus est tum licentiâ seu literis testimonialibus Prælati regularis, tum verò etiam consensu Episcopi, vti Cardinales declararunt apud Gallem super Trident. sess. 23. c. 10. de reform. Credibile tamè est, non contracturum Prælatum suspensionis censuram, si alterius tantum consensum seu licentiam habuerit.

6 QVÆRITVR V. Verùm Episcopus subditos suos in aliena diœcesi ordinare possit? Respondeo & Dico I. Si Episcopus electus, etiam sibi subditos, in aliena diœcesi ordinat, absque expressâ licentia Episcopi proprii, ordinans ab exercitio Pontificalium per annum, & sic ordinati ab executione ordinum suspensi sunt. Ita Concil. Trident. sess. 6. c. 5. de reform.

Circa quam Constitut. Nota I. Eâ vniversum prohiberi exercitium Pontificalium in diœcesi aliena, ad eod. vt Episcopus in aliena diœcesi sacra vasa, aut calices etiam pro propriæ ecclesiæ vsu consecrare, aut subditis suis confirmationis sacramentum ministrare non possit, alioquin suspensionem incurrit à Pontificalibus, id est, omnibus actibus, qui episcopalis Ordinis proprii sunt.

Nota II. Quòd Concilium requirat licentiam expressam Episcopi proprii, ideòq; non sufficere præsumptam sub spe rati habitationis. Si tamen Episcopus bona fide, existimans se non agere contra Concilium, neq; contra voluntatem Episcopi diœcesis, actum episcopalem exercent, arbitror illum immunem fore à censura suspensionis: quia ea non incurritur nisi ob culpam, eamq; mortalem, vt dixi lib. 1. Th. mor. tr. 3. p. c. Quamuis contrariū in hoc casu responderit Nauar. lib. 5. Confil. 12. de cler. excom. ministr.

edit. 2. Zérol. in praxi p. 2. ver. Episcopus, n. 2. Sed alia ratio est de ordinatis: Horum enim ordinatio facta extra diœcesin sine Episcopi ordinarij consensu irrita censetur quoad executionem, tamen si fortè ipsi non peccarint, existimâtes v. g. Episcopum suum ordinandi licentiam habere, iuxta c. Episcopum, 7. causa 9. q. 2. Etenim sicut sententiæ à iudice nō suo, vel à iudice extra territorium lata irrita est, ita secūdum canones ordinatio ab Episcopo non suo, vel à suo extra diœcesin habita, irrita censetur in ordine ad legitimam executionem.

Dico II. Neq; concessum est Episcopo in loco exempto intra diœcesin sito, Episcopalia exercere, & Ordines conferre, sine consensu Episcopi ordinarij. Sin autem locus exemptus sit extra diœcesin, seu nullius diœcesis, tum sufficit licentia seu vocatio Prælati exempti. Ita declararunt Cardinales super Trident. sess. 6. c. 5.

Dico III. Non defunt DD. qui dicunt, Episcopum in diœcesi aliena, absque Ordinarij licentiâ, primam tonsuram suis subditis conferre posse. Ita Rebuf. in praxi, p. 1. tit. de Clericis, & à quibus creentur, n. 11. Azor tom. 2. lib. 3. c. 48. q. 3. Henriq. lib. 2. sum. c. 6. §. 6. Ratio reddi potest: Quia collatio primæ tonsuræ non tam propriè inter actus Pontificales numeratur: cum etiam ab ijs interdum conferatur, qui insignia Pontificalia non gerunt, vt dixi in c. 2. de suppl. negl. Prælatorum. Hæc sententia displicet Barbosæ p. 2. allegat. 6. n. 19. Et non immeritò, eum in iure fundamentum non habeat. Negari autem debet, primæ tonsuræ collationem non esse actum Pontificalem, cum spectato communi iure, & spectata prima institutione solis Episcopis competat. Apparatus autem, seu insignia Episcopalia accidentaria sunt, quorum omisio non facit actum Episcopalem non esse. Quare Nauar. in consil. 12. de Cleric. excommun. ministr. edit. 2. benedictionem corporalium, quæ tamen fit absque Pontificalibus, inter actus Pontificales numerat.

Sss

CA.